

Въ всички наши съвременни разбириания, както и въ разбириятията на миналите, и на настоящите философи, има два вида схващания: едни които сѫ обичали Истината и сѫ живѣли далечъ отъ обикновения свѣтъ и тамъ се подвизавали; други, които сѫ създали площадната, обществената философия и споредъ нея сѫ ржководили човѣчество. Какви ли не чудновати философи се явявали! Тѣ сѫ вдъхнали сегашната философия на човѣчество. Споредъ сегашните си разбириания хората казватъ: човѣкъ се ражда, за да умре. Каква философия има въ това? Хубаво, тогава, споредъ тази ваша философия, казвамъ: онзи велики художникъ е направилъ своята картина, за да я разруши. Онзи велики цигуларь е направилъ цигулката, за да я счупи. Онази майка е родила онова дѣте съ хубавата главичка, за да я смаже. Онзи учителъ, който е повикалъ учениците си да ги учи, най-послѣ ще ги набие и ще ги изпъди навѣнъ. Питамъ: какъвъ смисълъ има такава една философия съ такива крайни заключения? И най-послѣ хората казватъ: ти трѣбва да знаешъ какъ да сметашъ и какъ да го сметнешъ. Какво значи това, да знаешъ какъ да сметнешъ нѣкого? — То значи, да знаешъ, какъ да излъжешъ. И днесъ, една отъ най-хубавите науки, математиката, хората сѫ я направили като средство да лъжатъ другите съ нея. Всички учени хора лъжатъ все съ математиката. Казватъ за нѣщо: толкова струва. Ти като сметнешъ послѣ, виждашъ, че не струва толкова. Питамъ тогава: защо ни е науката? — Да знаемъ какъ да сметваме хората. Защо ни е геометрията? — Да знаемъ какъ да правимъ здания, да